

henvisning (s. 95). Oversigten over koncernstrukturen (s. 203) er ufuldstændig og skaber større forvirring end klarhed. I øvrigt ville en tidstabel og et register have været nyttigt.

Trods bogens kvaliteter forekommer den anonym og uden egentlig liv og farve. Bortset fra virksomhedens grundlæggere får man ikke meget at vide om personerne i virksomheden. Der tales ofte om »ledelsen«, men sjældent om de enkelte personers meninger og synspunkter. Der er ingen anekdoter og kun få oplivende momenter. Hverken breve eller aviser er inddraget. Det kunne måske have givet lidt mere liv!

Peter Sørensen

Karen Hjorth: *Tolder og kvinde. En undersøgelse af kvinders ansættelse i en mandsdomineret etat.* (Told- og skattemæssigt Selskab, 1998). 120 s., 198 kr.

Det er en nydelig bog med mange illustrationer, og der ligger en betydelig udnyttelse af arkivalierne bag udredningsarbejdet. Ansættelsessagerne for de 263 kvindelige toldere fra perioden 1897-1953 er gennemgået, og derved er det

klarlagt, at der i perioden fra 1897 til 1921 blev ansat 211 kvinder eller 28% af samtlige ansættelser. 1922-32 blev der overhovedet ikke ansat kvinder, men 298 mænd; fra 1933 blev der antaget 6% ud af 830 nyansættelser.

Udviklingen svarer sikkert i hovedtrækkene til linierne i det øvrige samfund, herunder i andre etater, selv om den er særlig prægnant inden for toldvæsenet. Dette kommer forfatteren imidlertid ikke ind på, ligesom der heller ikke redegøres for, om der – som på andre områder – skete en udvidelse af kontoristgruppen, hvor der ikke var tale om en toldfaglig uddannelse. Til gengæld er der en detaljeret gennemgang af flere karriereforløb, hvor det imidlertid ikke klart fremgår, hvorfor disse enkelt-sager ofres så megen plads.

Som hovedregel gælder dog, at bogen har skabt et solidt grundlag. Den dokumenterer på sit område synspunkter, som Kirsten Gloerfelt fremførte i 1953 i *Kvinden og samfundet*, og som, specielt når det angår kontorfaget, så udmærket blev behandlet i Kirsten Geertsens bog *Dannet ung pige søges* fra 1990.

Vagn Dybdahl

KULTURHISTORIE

Jens Engberg: *Det Kongelige Teater i 250 år. Til hver mands nytte*, I-II, 2. udg. (Frydenlund, 1998). 575 + 573 s., 298 kr.

Holger Dyrbye, Jørgen Thomsen og Johnny Wøllekær: *I kunsten kan livet kendes. Odense Teater i 200 år.* (Odense Teater, 1996). 400 s., 199 kr.

Bindestregshistorikere er tilsyneladende ved at blive ganske almindelige. Hi-

storisk Institut på Aarhus Universitet huser flere nye bindestregseksemplarer: Leo Tandrup skriver kunsthistorie, Jens Engberg skriver teaterhistorie, og flere arbejder med sundheds-/sygdoms-historie. Er det nu et udtryk for historiefagets ekspansion ind over andre enkeltfag? Sådan kan man selvfølgelig godt anskue det, men samtidig er det ganske forfriskende, at forskere, der ikke er uddannet som kunsthistorikere eller teaterhi-